

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH)

Redigert dato: 12.10.2022

Versjon: 7.0

Skrevet ut: 09.11.2023

SEKSJON 1: Beskrivelse av stoffet/blandingen

1.1 Produktidentifikasjon

Handelsnavn/betegnelse:	Fehling A
Varenr.:	206085
CAS-nr.:	ikke anvendelig
EU-identifikasjonsnummer:	ikke anvendelig
REACH Nr.:	Dette produktet er en blanding. Se avsnitt 3 for EU REACH -registreringsnummer når det er aktuelt.
Andre betegnelser:	ingen

1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes.

Identifiserte relevante bruksområder: Generell laboratorie reagens

1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Firmanavn:	LabDidakt AS
Gate:	Teglverksveien 81
Postnummer/sted:	3057, Solbergelva.
Land:	Norge
Telefon:	+47 32 88 52 00
E-post:	post@labdidakt.no

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon:	+47 22 59 13 00 (Giftinformasjonen)
	Brann og større ulykker 110
	Ambulanse medisinsk nødtelefon - 113

SEKSJON 2: Farlige egenskaper

2.1 Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

2.1.1 Klassifisering ifølge forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Fareklasser og farekategorier	Faresetninger
Hazardous to the aquatic environment, chronic, category 2	H411

2.2 Merkingselementer

2.2.1 Merking ifølge forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Faresymboler

Signalord: Fare

Faresetninger	
H411	Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Sikkerhetssetninger	
P273	Unngå utslipp til miljøet.

2.3 Andre farer

Stoffene i blandingen oppfyller ikke PBT/vPvB kriteriene iht. REACH, vedlegg XIII.

SEKSJON 3: Sammensetning / opplysninger om bestanddeler

3.1 Stoffer

ikke anvendelig

3.2 Stoffblandinger

Farlige komponenter Klassifisering ifølge forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Stoffets navn	Kobber(II)sulfat
Konsentrasjon	5 - 10 %
CAS-nr.	7758-98-7
EU-nummer	231-847-6
EU REACH Nr.:	01-2119520566-40-XXXX
Fareklasser og farekategorier	Acute Tox. 4 - H302 Skin Irrit. 2 - H315 Eye Irrit. 2 - H319 Aquatic Acute 1 - H400 Aquatic Chronic 1 - H410
ATE, SCL og/eller M-faktor	ingen

SEKSJON 4: Første hjelp

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generell informasjon

I alle tvilstilfeller samt når symptomer viser seg, kontaktes lege umiddelbart. Ved bevisstløshet: bring personen i stabil sideleje på siden og kontakt lege omedelbart. Aldri gi noe gjennom munnen til en bevisløs person eller til en som har kramper. Bytt tilsølt, gjennomvåt bekledding. Implisert person må ikke være uten tilsyn.

Etter innånding

Personen føres ut i frisk luft og holdes varm og i ro. Ved pusteproblemer eller pustestans begynner kunstig åndedrett. Oppsøk lege ved irritasjon av luftveiene.

Ved hudkontakt

Får man stoff på huden, vask straks med store mengder vann og såpe. Ta av tilsølte eller kontaminerte klær umiddelbart. Ved hudreaksjoner oppsøk lege

Ved øyekontakt

Ved øyekontakt vaskes øynene øyeblikkelig med rennende vann i minst 10 til 15 minutter mens øyelokkene holdes åpne, konsulter deretter en øyelege. Beskytt det uskadde øyet. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.

Ved svelging

Ved svelging skylles munnen med mye vann (dersom personen er ved bevissthet) og medisinsk hjelp søkes umiddelbart. IKKE framkall brekning. Gi ikke mat eller drikke.

Selvbeskyttelse for førstehjelper

Førstehjelp: bruk verneutstyr!

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

ingen data tilgjengelige

4.3 Angivelse av opplysninger om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

ingen data tilgjengelige

SEKSJON 5: Forhåndsregler ved brann

5.1 Slokkingsmidler

Egnet slukkemiddel

Produktet i seg selv brenner ikke.

Tilpass slokningstiltak til omgivelsene.

Av sikkerhetsmessige årsaker uegnet som slukningsmiddel

ingen begrensning

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Ved brann kan det oppstå:

Pyrolyseprodukter, toksisk

5.3 Råd til brannvesen

IKKE bekjemp brannen når den kommer i kontakt med eksplosive varer.
Spesielt verneutstyr skal brukes ved brannslukking:
Ventilasjonsuavhengig åndedrettsvernapparat og vernedress må brukes.

Ytterligere opplysninger fra produsent

Ikke la slokkevannet havne i avløpet, jorden eller vassdrag.
Ikke pust inn eksplosjons- og brenngasser.
Til beskyttelse av personer og til nedkjøling av beholdere i fareområde må vannsprøytestråle benyttes.
Ved brann: Evakuer området.

SEKSJON 6: Forholdsregler ved uforutsatt utslipp

6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Ved større brann og store mengder: Bring personer i sikkerhet.

6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Tillføring i miljøet bør unngås.

6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Sølt produkt skal ikke benyttes om igjen. Leveres til destruksjon. Samles opp sammen i egnede, lukkede beholdere og avfallshåndteres.

6.4 Ytterligere opplysninger fra produsent

Fjern spillmaterialet umiddelbart.

SEKSJON 7: Håndtering og lagring

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Alle arbeidsoperasjoner skal prinsipielt gjøres slik at det så lite som mulig:

Innånding Hudkontakt

Øyekontakt Benytt avtrekk (laboratorium).

Ved åpen omgang/håndtering må man bruke anretning med lokalt avsug.

Hvis et lokalt avsug ikke finnes eller er utilfredsstillende, må hele arbeidsområdet bli utluftet ved hjelp av godt kjennet ventilasjonsanlegg.

Før pauser og etter arbeidsslutt må hendene vaskes. Unngå kontakt med øynene og hud. Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk. Øyendusjene er klargjort og plasseringen av dem er tydelig avmerket

7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Anbefalt lagringstemperatur: ingen data tilgjengelige

Klassifisering ved lagring: ingen data tilgjengelige

Emballasjen skal holdes tett lukket og oppbevares på et godt ventilert sted. Oppbevares/lagres kun i original-beholderen

7.3 Spesiell(e) sluttanvendelse®

I tillegg til bruksområdene nevnt i avsnitt 1.2 er det ikke forventet an nen spesifikk bruk.

SEKSJON 8: Begrensning og overvåkning av eksponering/Personlig beskyttelsutstyr

8.1 Kontrollparametere

Inneholder ingen stoffer i mengder over konsentrasjonsgrensen som er nedfelt i yrkeshygienisk arbeidsplassgrenseverdien.

8.2 Begrensning og overvåkning av eksponering

8.2.1 Hensiktsmessige tekniske kontrolltiltak

Tekniske tiltak og tilpasset arbeidsmetode er viktigere enn bruken av personlig verneutstyr. Ved åpen omgang/håndtering må man bruke anretning med lokalt avsug.

8.2.2 Personlig verneutstyr

Bruk egnede verneklær. Ved håndtering av kjemiske stoffer kan man bare ha kjemikalieverneklær med CE-merking inklusivt firesifret kontrollnummer.

Øye-/ansiktsbeskyttelse

Vernebriller med sidebeskyttelse DIN-/EN-standard: DIN EN 166

Hudvern

Ved håndtering av kjemiske stoffer kan man bare bruke kjemikalievernhansker med CE-merking inklusivt firesifret kontrollnummer. Anbefalt hanskefabrikat DIN-/EN-standard EN ISO 374 Ved gjenbruk rengjøres hanskene og oppbevare dem ved god ventilasjon.

Ved korttidshudkontakt

Egnet material:	NBR (Nitrilkautsjuk)
Tykkelse på hanskematerialet:	0,12 mm
Penetrasjonstid (maksimal varighet):	> 480 min

Ved langvarig hudkontakt

Egnet material:	NBR (Nitrilkautsjuk)
Tykkelse på hanskematerialet:	0,38 mm
Penetrasjonstid (maksimal varighet):	> 480 min

Åndedrettsvern

Åndedrettsmaske er nødvendig ved: aerosol- eller tåkedannelse

Egnet åndedrettsvern: Full-/ halv-/ kvartmaske (EN 136/140)

Ytterligere opplysninger fra produsent

Før pauser og etter arbeidsslutt må hendene vaskes. Unngå kontakt med øynene og hud. Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk. Øyendusjene er klargjort og plasseringen av dem er tydelig avmerket

8.2.3 Begrensning og overvåkning av miljøeksponeringen

ingen data tilgjengelige

SEKSJON 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

- a) Utseende
 Fysisk tilstand: flytende
 Farge: blå
- b) Lukt: ingen data tilgjengelige
- c) Lukte grense: ingen data tilgjengelige

Sikkerhetsrelevante data

- d: pH-verdi: ingen data tilgjengelige
- e: Smeltepunkt/Frysepunkt: ingen data tilgjengelige
- f: Kokepunkt: ingen data tilgjengelige
- g: Tenn temperatur: ingen data tilgjengelige
- h: Fordampingshastighet: ingen data tilgjengelige
- i: Antennelighet (fast, gassformet): ikke anvendelig
- j: Eksplosjonsgrenser
 Nedre eksplosjonsgrense: ingen data tilgjengelige
 Øvre eksplosjonsgrense: ingen data tilgjengelige
- k: Damptrykk: ingen data tilgjengelige
- l: Damptetthet: ingen data tilgjengelige
- m: Tetthet: 1,016 g/cm³ (20 °C)
- n: Oppløslighet
 Oppløselighet i vann (g/L): ingen data tilgjengelige
- o: Fordelingskoeffisient: n-octanol/vann: ingen data tilgjengelige
- p: Selvantennelsestemperatur: ingen data tilgjengelige
- q: Spaltningstemperatur: ikke anvendelig
- r: Viskositet
 Kinetisk viskositet: ingen data tilgjengelige
 Dynamisk viskositet: ingen data tilgjengelige
- s: Eksplosive egenskaper: ikke anvendelig
- t: Oksiderende egenskaper: ikke anvendelig
- u) partikkelegenskaper: ingen data tilgjengelige

9.2 Andre opplysninger

- Bulk tetthet: ingen data tilgjengelige
- Brytningsindeks: ingen data tilgjengelige
- Dissosiasjonskonstant i vann (pKa): ingen data tilgjengelige
- Overflatespenning: ingen data tilgjengelige
- Henrys lov-konstant: ingen data tilgjengelige

SEKSJON 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet

ingen data tilgjengelige

10.2 Kjemisk stabilitet

Dette produktet er kjemisk stabilt under standard betingelser (romtemperatur).

10.3 Risiko for farlige reaksjoner

ingen data tilgjengelige

10.4 Forhold som skal unngås

ingen data tilgjengelige

10.5 Uforenlige materialer

ingen data tilgjengelige

10.6 Farlige nedbrytningsprodukter

ingen data tilgjengelige

10.7 Ytterligere opplysninger fra produsent

ingen data tilgjengelige

SEKSJON 11: Opplysninger om toxicologie

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt virkning

Akutt oral toksisitet:	Kobber(II)sulfat - LD50: > 300 mg/kg - Rotte - (IUCLID) Kobber(II)sulfat - LDLo: > 50 mg/kg - Human - (RTECS)
Akutt hudtoksisitet:	Kobber(II)sulfat - LD50: 1000 mg/kg - Kaniner - (IUCLID)
Akutt innhaleringstoksisitet:	ingen data tilgjengelige

Irritasjon og etsende effekter I første rekke hudirriterende:

ikke anvendelig

Øyeirritasjon: ikke anvendelig

Irritasjon av luftveiene: ikke anvendelig

Sensibilisering av luftveiene eller huden:

Ved hudkontakt: Ikke sensibiliserende

Etter innånding: Ikke sensibiliserende

Spesifikke målorgan-toksisitet ved engangs eksponering:

ikke anvendelig

Spesifikke målorgan-toksisitet ved gjentatt eksponering:
ikke anvendelig

CMR-virkninger (kreftfremkallende, arvestoffskadelige og reproduksjons-skadelige virkninger) Cancerogenitet

Ingen indikasjon på kreftfremkallende virkning på mennesker.

Mutagenitet i kimcellene:

Ingen henvisninger til kimcellemutagenitet hos mennesker finnes.

Reproduksjonstoksisitet:

Ingen henvisninger til reproduksjonstoksisitet hos mennesker finnes.

Innåndingsfare:

ikke anvendelig

Andre skadelige effekter:

ingen data tilgjengelige

Ytterligere opplysninger fra produsent:

ingen data tilgjengelige

11.2 Endokrine forstyrrende egenskaper:

Dette produktet inneholder ikke noe stoff som har endokrine egenskaper for mennesker, da ingen av ingrediensene oppfyller kriteriene.

SEKSJON 12: Miljøbetinget informasjon

12.1 Økotoksiske virkninger

Fisketoksisitet:

Kobber(II)sulfat - LC₅₀: 0,31 mg/l (96 h)

Daphnitoksisitet:

Kobber(II)sulfat - EC₅₀: 0,06 mg/l (48 h)

Kobber(II)sulfat - LC₅₀: 0,07 mg/l (48 h)

Algetoksisitet:

Kobber(II)sulfat - EC₅₀: 0,07 mg/l (72 h)

Bakterietoksisitet:

ingen data tilgjengelige

12.2 Opplysning om eliminering

ingen data tilgjengelige

12.3 Bioakkumulasjonspotensial

Fordelingskoeffisient: n-octanol/vann: ingen data tilgjengelige

12.4 Mobilitet i jord:

ingen data tilgjengelige

12.5 Resultat av undersøkelsen av PTB/vPvB-egenskapene

Stoffene i blandingen oppfyller ikke PBT/vPvB kriteriene iht. REACH, vedlegg XIII.

12.6 Endokrine forstyrrende egenskaper

Dette produktet inneholder ikke et stoff som har hormonforstyrrende egenskaper med hensyn til miljøet.

12.7 Andre skadelige effekter

ingen data tilgjengelige

SEKSJON 13: Opplysninger om destruksjon

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallshåndtering / Produkt

Fjern i samsvar med lokale myndigheters bestemmelser. Snakk med ansvarlig renovatør om transport/avhenting av avfall.

Avfallsnøkkel produkt: ingen data tilgjengelige

Avfallshåndtering / Emballasje

Fjern i samsvar med lokale myndigheters bestemmelser. Kontaminerte emballasjer skal behandles etter materialets forskrifter.

Ytterligere opplysninger fra produsent

ingen data tilgjengelige

SEKSJON 14: Transportopplysninger

Veitransport (ADR/RID)

14.1 UN-Nummer:	3082
14.2 korrekt benevnelse for transporten:	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (COPPER SULPHATE)
14.3 Klasse(r):	9
Klassifiseringskode:	M6
Faresymboler:	9
14.4 Innpakningsgruppe:	III
14.5 Miljøfarer:	Miljøskadelig
14.6 Spesielle forholdssregler ved bruk:	
Fareidentifiseringsnummer (Kemler-nr.):	90
tunnelbegrensingskode:	-

Sjøfart (IMDG)

14.1 UN-Nummer:	3082
14.2 korrekt benevnelse for transporten:	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (COPPER SULPHATE)
14.3 Klasse(r):	9
Klassifiseringskode:	
Faresymboler:	9
14.4 Innpakningsgruppe:	III
14.5 Miljøfarer:	Miljøskadelig
Havforureningsfaktor:	JA(p)
14.6 Spesielle forholdssregler ved bruk:	
Delingsgruppe:	-
EmS-nr.	F-A S-F
14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-koden uten betydning	

Flytransport (ICAO-TI / IATA-DGR)

14.1 UN-Nummer:	3082
14.2 korrekt benevnelse for transporten:	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (COPPER SULPHATE)
14.3 Klasse(r):	9
Klassifiseringskode:	
Faresymboler:	9+ENV
14.4 Innpakningsgruppe:	III
14.5 Spesielle forholdssregler ved bruk:	

Pakker mindre enn eller lik 5 kg / 5 L, ikke farlig gods i klasse 9

SEKSJON 15: Rettsforskrifter

15.1 Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

EU-lover

- Regulation (EC) No 1907/2006 of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 concerning the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH), establishing a European Chemicals Agency, amending Directive 1999/45/EC and repealing Council Regulation (EEC) No 793/93 and Commission Regulation (EC) No 1488/94 as well as Council Directive 76/769/EEC and Commission Directives 91/155/EEC, 93/67/EEC, 93/105/EC and 2000/21/EC (Text with EEA relevance)
- Regulation (EC) No 1272/2008 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on classification, labelling and packaging of substances and mixtures, amending and repealing Directives 67/548/EEC and 1999/45/EC, and amending Regulation (EC) No 1907/2006 (Text with EEA relevance)
- Commission Regulation (EU) No 453/2010 of 20 May 2010 amending Regulation (EC) No 1907/2006 of the European Parliament and of the Council on the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH) (Text with EEA relevance)
- Commission Regulation (EU) 2015/830 of 28 May 2015 amending Regulation (EC) No 1907/2006 of the European Parliament and of the Council on the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH)

Nasjonale forskrifter

- FOR-2016-12-22-1860 - Forskrift om endring i forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier)
- FOR-2011-12-06-1358 - Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier)

Vannfare-klasse (WGK): ingen data tilgjengelige

15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Stoffsikkerhetsbedømmelser for stoffer i denne blandingen ble ikke gjort.

SEKSJON 16: Øvrige opplysninger

Forkortelser og akronymer

A - Kjemikalier som skal betraktes som at de fremkaller allergi eller annen overfølsomhet i øynene eller luftveier, eller som skal betraktes som at de fremkaller allergi ved hudkontakt.

E - EU har en veiledende grenseverdi for stoffet.

G - EU har fastsatt en bindende grenseverdi for stoffet.

H - Kjemikalier som kan tas opp gjennom huden.

K - Kjemikalier som skal betraktes som kreftfremkallende.

LTV - Langsiktig verdi

M - Kjemikalier som skal betraktes som mutagene.

R - Kjemikalier som skal betraktes som reproduksjonstoksiske.

S - Korttidsverdi er en verdi for gjennomsnittskonsentrasjonen av et kjemisk stoff i pustesonen til en arbeidstaker som ikke skal overskrides i en fastsatt referanseperiode. Referanseperioden er 15 minutter hvis ikke annet er oppgitt.

STV - Kortsiktig verdi

T - Takverdi er en øyeblikksverdi som angir maksimalkonsentrasjon av et kjemikalie i pustesonen som ikke skal overskrides.

ACGIH - American Conference of Governmental Industrial Hygienists

ADR - European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road

AGS - Committee on Hazardous Substances (Ausschuss für Gefahrstoffe)

CLP - Regulation on Classification, Labelling and Packaging of Substances and Mixtures

DFG - German Research Foundation (Deutsche Forschungsgemeinschaft)

DNEL - Derived No Effect Level

Gestis - Information system on hazardous substances of the German Social Accident Insurance (Gefahrstoffinformationssystem der Deutschen Gesetzlichen Unfallversicherung)

IATA-DGR - International Air Transport Association-Dangerous Goods Regulations

ICAO-TI - International Civil Aviation Organization-Technical Instructions

IMDG - International Maritime Code for Dangerous Goods

KOSHA - Korea Occupational Safety and Health Agency

NIOSH - National Institute for Occupational Safety and Health

OSHA - Occupational Safety & Health Administration

PBT - Persistent, Bioaccumulative and Toxic

PNEC - Predicted No Effect Concentration

RID - Regulation concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail

SVHC - Substances of Very High Concern

vPvB - very Persistent, very Bioaccumulative

H290 - May be corrosive to metals.

H314 - Causes severe skin burns and eye damage.

H335 - May cause respiratory irritation.

Skoleringshenvisning: Sørg for at operatører får tilstrekkelig informasjon, instruksjon og opplæring.

Viktige litteratur-referanser og datakilder

Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet basert på tilgjengelig informasjon som TOXNET-informasjon, stoffdokument fra European Chemicals Agency (ECHA), papirer fra internasjonale kreftforskningsinstitutter (IARC Monographs), data fra US National Toxicology Program, US Agency for Toxic Substances and Disease Control (ATSDR), PubChem nettsteder og SDS fra våre råvareprodusenter

Klassifisering ifølge forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP] - Innordningsmetode

Faresetninger	Fareklasser og farekategorier	Innordningsmetode
H411	Aquatic Chronic 2	Beregningsmetode.

Ytterligere informasjon

Endringsindikasjoner

Gjennomføring: Endokrine forstyrrende egenskaper

Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet beskriver våre kunnskaper ved trykking etter vår beste viten. Denne informasjonen skulle gi Dem holdepunkter for sikker omgang ved lagring, bearbeidelse, transport og fjerning av det produktet som dette sikkerhetsdatabladet nevner. Opplysningene er ikke overførbare til andre produkter. Hvis produktet blir blandet eller bearbeidet med andre materialer, er opplysningene i dette databladet ikke uten videre overførbare til det da ferdige nye materialet.